

Jak (vy)budovat Acute Pain Service

Marek Hakl

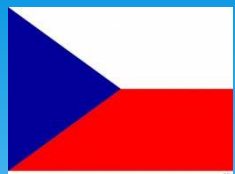
Centrum pro léčbu bolesti ARK
LF MU a FN u sv. Anny v Brně

FAKULTNÍ
NEMOCNICE
U SV. ANNY
V BRNĚ

Acute Pain Servis (APS)

- * Projekt „bezbolestné“ nemocnice
- * Součást nemocničních standardů pro schválení ISO.
- * „Módní trend“ anesteziologických oddělení a klinik

ČR

– pooperační bolest

- * 800 000 anestezií ročně
- * Pooperační bolest patří mezi nejčastější obavy pacienta před operací
- * I pacienti kteří v pooperačním období trpěli silnou bolestí udávají celkovou spokojenost s pooperační léčbou

(Ševčík, Málek, 2008)

- * 2008, Doporučené postupy ČSARIM.

Akutní bolest

– vliv na organizmus

- * Silný stresor ovlivňující řadu systémů: neuroendokrinní, kardiovaskulární, respirační, imunitní, gastrointestinální ..
- * Špatně léčená pooperační bolest vede ke zvýšení morbidity a mortality, oddaluje rehabilitaci, prodlužuje délku pobytu v nemocnici, zvyšuje náklady na léčbu.
- * Intenzivní pooperační bolest zvyšuje riziko chronifikace bolesti se všemi svými důsledky
- * Snaha o léčbu pooperační bolesti je etickou povinností zdravotníka.

Co nás vedlo k založení APS v naší nemocnici

- * Nejednotné a nedostatečné sledování akutní bolesti
- * Pozdní léčebné intervence ze strany ošetřujících lékařů
- * Nejednotná terapie, často nesprávné kombinace analgetik, „paušální“ podávání analgetik
- * Nedostatek informovanosti pacienta
- * Snaha o zlepšení kvality života pacienta v perioperačním období

APS ve FN u sv. Anny v Brně

- * Leden 2008 zahájení projektu – vypracování standardu, lokální „legislativní“ prosazení, šetrné oznámení vedení zejména chirurgických oborů
- * Červen – prosinec 2008 „testovací“ provoz na 2 chirurgických klinikách
- * Leden 2009 rozšíření na všechny chirurgické JIP nemocnice

Organizace APS

- * Vytvoření týmu APS (2-3 lékaři, 2 sestry)
- * Dvakrát denně návštěva JIP. Ráno sestra, odpoledne sestra+lékař APS
- * Zavedení jednotné metodiky měření intenzity bolesti ošetřující sestrou.
- * Zaznamenávání intenzity na čelní stranu dekurzu společně s vit. životními funkcemi.
- * Zjednodušené doporučení léčby POB pro ošetřující lékaře
- * Zavedení „horké“ telefonní linky

Hodnocení intenzity bolesti

❖ VAS, numerická škála

❖ slovní popis bolesti

0 - žádná, 2 - mírná, 4 - středně silná, snesitelná b.,
6 - silná, 8 - krutá, 10 - nesnesitelná

❖ paralingvistická sdělení

0 - spánek, pasivita, 2 - pocení, změna dýchání, vzdychání, 4 - neartikulovaný nářek, motorický neklid, 6 - sténání, pláč, 10 - hlasitý křik, agrese

Základní pravidla APS

- * Pravidlená kontrola všech operovaných pacientů 2 x denně
- * Zaznamenávání VAS ošetřující sestrou a 4 hodiny
- * Stanovení jasných kritérií aktivace APS (VAS >4 v klidu, VAS > 6 při pohybu, kašli, kýchnutí ...)
- * Péče o monitorace všech katetrových analgetických metod až do jejich vytažení (včetně pobytu pacientů na stand. odděleních).
- * Zavedení moderních analgetických metod (PCA, PCEA)

Sedmileté zkušenosti s APS

- * Klíčovou postavou je ošetřující sestra a sestra APS
- * Téměř bezproblémové zavedení nových analgetických kombinací, zrušení doposud zvyklé „nevhodné terapie“
- * Téměř u všech pacientů lze udržet VAS do 4 (klid), resp. 6 (pohyb)
- * Výhoda následného sledování komplikovaných pacientů po překladu na standardní oddělení
- * Návaznost analgetické terapie u onkologických pacientů a pacientů s chronickou bolestí (navázání kontaktu a důvěry již za hospitalizace)

Benefity

- * Benefit pro pacienta
  - * Zlepšení kvality života za hospitalizace
  - * Návaznost péče a terapie u chronických pacientů

- * Benefity pro ošetřující lékaře
  - * úbytek starostí o léčbu bolesti
  - * racionalizace léčby

- * Benefity pro nemocnici
  - * Zlepšení kvality péče bez zvýšení finanční náročnosti
  - * Opravdové plnění ISO

Kdy uvažovat o založení APS

- * Pokud je podpora vedení nemocnice
- * Pokud je k dispozici lékař s jednoznačně vyčleněným časem pro APS (1-2 hodiny denně)
- * Pokud je k dispozici ½ sesterského úvazku vyhrazeného pro APS
- * Pokud máte dost energie k boji s obory zaměřenými spíše na manuální zručnost než ....

APS budoucnost

- * Implementace do základní struktury léčby ve všech nemocnicích s ARO
- * Rozšíření pravomocí sester APS
- * Represe za nereagování na doporučení APS
- * Částečné rozšíření na interní oddělení zaměřená na invazivní léčbu nebo nemoci s bolestivým průběhem

DĚKUJI ZA POZORNOST

www.pain.cz

www.i-clb.cz

www.pain-news.cz

www.bolestbrno.cz

marek.hakl@fnusa.cz